

KLAAR VOOR ELKAAR

Beleidsplan 2017-2020

**welzijn
rivierstroom**

1. **INLEIDING**

2. **De horizon van Welzijn Rivierstroom**

- a. Kenmerken van het werkgebied
- b. Actuele maatschappelijke thema's rond zorg en welzijn
- c. Overheidsbeleid

Resultaat: Kenmerken van het werkgebied

3. **WELZIJNSWERK EN WELZIJN RIVIERSTROOM**

- 1. Wat is welzijnswerk? / Wat heeft welzijnswerk te bieden?
- 2. Het welzijnswerk van Welzijn Rivierstroom: waarden, missie, visie, strategie
- 3. Relatie gemeentelijk beleid en Welzijn Rivierstroom
- 4. Wat heeft Welzijn Rivierstroom tot nu toe gepresteerd?

Resultaat: Profiel Welzijn Rivierstroom

4. **Wat gaat WELZIJN RIVIERSTROOM presteren in de periode 2017-2020?**

Resultaat: Beleidsdoelen 'wat' 2017-2020

5. **Hoe gaat WELZIJN RIVIERSTROOM dat doen?**

Resultaat: Beleidsdoelen 'hoe' 2017-2020

6. **Welke voorwaarden zijn daarvoor noodzakelijk ?**

Resultaat: Beleidsdoelen 'voorwaarden' 2017-2020

7. **SAMENVATTING**

Bijlagen:

Bijlage 1: Definities

Bijlage 2: Demografische gegevens gemeente Buren

Bijlage 3: Demografische gegevens gemeente Neder-Betuwe

Bijlage 4: Demografische gegevens gemeente Rhenen

Bijlage 5: Samenvatting beleidsdoelen 2017-2020 en tijdschema

1. INLEIDING

In 2013 legde Welzijn Buren - sinds 1 oktober 2016 Welzijn Rivierstroom - met het Beleidsplan 2013-2016 haar ambities vast. Toen was niet voorzien dat de organisatie vrijwel zou verdubbelen: de vraag naar dienstverlening vanuit de gemeenten Buren en Neder-Betuwe is gegroeid en de gemeente Rhenen is op 1 juli 2016 aangesloten. De behoefte om met een beleidsplan de focus van de organisatie op scherp te zetten, is alleen maar sterker geworden: om duidelijkheid vooraf te geven, maar vooral ook om tussentijds en achteraf verantwoording te kunnen afleggen aan iedereen, die zich bij Welzijn Rivierstroom betrokken voelt.

In de afgelopen vier jaar is steeds duidelijker geworden wat het effect op de samenleving is als de rol van de overheid kleiner wordt en individuen en groepen inwoners zelf meer verantwoordelijk zijn voor het oplossen van persoonlijke en maatschappelijke vraagstukken. Het is inmiddels 'alle hens aan dek' om te zoeken naar de krachten in de samenleving die de scherpe kanten van dit beleid kunnen verzachten. Maar voor het welzijnswerk - en dus ook voor Welzijn Rivierstroom - is er ook meer ruimte ontstaan om te werken aan het versterken van de sociale netwerken van inwoners, het verbinden van inwoners en organisaties, het ondersteunen van vrijwilligers en het blijven signaleren waar extra aandacht noodzakelijk is.

Welzijn Rivierstroom heeft op veel plaatsen kunnen laten zien, dat haar werk ertoe doet. Er lijkt nu ook meer ruimte om het accent te gaan leggen op preventie: overheden zien dat voorkomen van problemen beter (en per saldo goedkoper) is dan het oplossen daarvan.

De toekomstbestendigheid van Welzijn Rivierstroom is een punt van zorg en aandacht.

De transities in het sociale domein waren en zijn ook een zoektocht voor gemeenten naar de waarde en positie van het welzijnswerk daarbij. Op onderdelen staan de gemeenten, waarmee contractafspraken zijn, daar ook verschillend in of leggen andere accenten. Maar vooral vergen vaak wisselend gemeentelijk beleid en financiering veel van de organisatie.

Met Welzijn Nieuwe Stijl heeft Welzijn Rivierstroom in de afgelopen jaren hoog ingezet op nieuwe werkwijzen, die bij uitstek zijn gericht op de eigen kracht van (groepen) inwoners. Het uitgangspunt van het werk van Welzijn Rivierstroom was en is 'zelfredzaamheid'* en 'samenredzaamheid'*. Welzijn Rivierstroom wil er aan blijven werken dat elke kern in het werkgebied een zo samenredzaam mogelijke lokale samenleving kan zijn met zo zelfredzaam mogelijke inwoners. Waar nodig met ondersteuning van Welzijn Rivierstroom.

In dit beleidsplan wordt in hoofdstuk 2. allereerst kort de horizon van Welzijn Rivierstroom geschetst. Het fundament van het werk van Welzijn Rivierstroom is in hoofdstuk 3. vastgelegd in een missie en een visie. Het aandeel, dat Welzijn Rivierstroom in de periode 2017-2020 wil en kan leveren aan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en de lokale samenleving, is in hoofdstuk 4., 5. en 6. uitgewerkt in een globaal 'wat' en 'hoe', aangevuld met de randvoorwaarden, die daarvoor nodig zijn.

Naast dit beleidsplan zal voor elk jaar per gemeente een jaarplan worden gemaakt: met concrete, haalbare, realistische en meetbare doelen, binnen een helder tijdvak. De grote lijn daarvoor is als bijlage opgenomen. In de afzonderlijke jaarplannen zullen de algemene beleidsdoelen nauwkeuriger kunnen worden gespecificeerd.

Op dit moment is per gemeente 3 fulltime-eenheid sociaal werker beschikbaar. Er loopt dus geen 'wereld aan welzijnswerkers' rond. Welzijn Rivierstroom is trots op het resultaat, dat met beperkte middelen wordt bereikt. Maar daarnaast wil zij blijven pleiten voor voldoende perspectief op ondersteuning voor (groepen) mensen, die een beroep op haar doen. Met dit Beleidsplan wordt dit pleidooi geschraagd.

Wij staan open voor al uw op- of aanmerkingen bij dit beleidsplan en het werk van Welzijn Rivierstroom.

01 01 2017

Stichting Welzijn Rivierstroom, bestuur en directie

2. De horizon van Welzijn Rivierstroom

Resultaat: Kenmerken van het werkgebied

a. Kenmerken van het werkgebied

Welzijn Rivierstroom werkt in de gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Rhenen, een uitgestrekt en divers werkgebied met soms grote verschillen in fysieke en maatschappelijke omstandigheden.

Een korte integrale beschrijving van het werkgebied doet geen recht aan de verschillen tussen de gemeenten. En zelfs per gemeente zijn de verschillen per dorp of kern soms groot.

In bijlagen 2., 3. en 4. zijn een aantal demografische gegevens opgenomen van resp. de gemeente Buren, Neder-Betuwe en Rhenen, die vooral algemene kenmerken beschrijven. Welzijn Rivierstroom werkt met een dynamische sociale kaart, die vooral per signaal of vraaggestuurd project specifiekere informatie vraagt.

b. Actuele maatschappelijke thema's rond zorg en welzijn

De hedendaagse samenleving vraagt veel van mensen. Gelukkig redden velen zich sociaal en maatschappelijk prima. Maar er zijn ook mensen, die de eisen van vandaag niet of nauwelijks meer kunnen bijbenen.

Welzijnswerk werkt aan kansen voor degenen, waarbij dat niet vanzelf gaat. Door dichtbij en benaderbaar te zijn, door informatie te geven en door mee te denken over en mee te werken aan het oplossen van sociale en maatschappelijke problemen. Samen met inwoners die zich verantwoordelijk voelen en zich willen inzetten voor de lokale samenleving.

Kijkend naar de samenleving van vandaag in het totale werkgebied van Welzijn Rivierstroom, dan valt met name het volgende op:

- De **leefbaarheid** van het platteland staat onder druk. Deze ontwikkeling is niet nieuw, maar kent wel steeds nieuwe verschijningsvormen. Door ontgroening en vergrijzing (bijvoorbeeld in de gemeente Buren) raakt de bevolkingsopbouw uit evenwicht. Het verdwijnen van voorzieningen raakt het plezierig wonen van sommige mensen en levert voor anderen zelfs concrete problemen op. Het sterk verminderde openbaar vervoer beperkt de mobiliteit van mensen, die daarvan afhankelijk zijn.
- De ontwikkelingen in het **sociaal domein** - met een sterk terugtrekkende overheid - vragen een maatschappelijke omslag, waarbij mensen ook meer moeten 'omzien naar elkaar'. Naast de mooie, natuurlijk verloopende voorbeelden daarvan, blijkt hier ook een expliciete regievoering en ondersteuningsfunctie onmisbaar.
- **Burgerparticipatie** wordt steeds belangrijker gevonden. Maar de processen daarvan blijken razend ingewikkeld. Niet alleen voor overheden, maar ook voor burgers zelf.
- Misschien minder nadrukkelijk zichtbaar dan in grootstedelijke gebieden, maar ook in het werkgebied van Welzijn Rivierstroom komt veel **armoede** voor. Er zijn veel zorgen over situaties, waarin vooral kinderen opgroeien zonder voorzieningen, die worden beschouwd als noodzakelijk voor een gezonde en stimulerende opvoeding.
- Aandacht voor **preventie** is niet nieuw. Maar er lijkt - ook bij overheden - steeds meer bereidheid te bestaan om hoog in te zetten op preventie. Om problemen niet eerst te laten ontstaan en dan te bestrijden, maar actief vooraf in te grijpen. De samenwerking binnen zorg en welzijn heeft ook opgeleverd dat maatschappelijke problematiek beter te duiden is, en daarmee soms misschien kan worden voorkomen. Bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid in en om het huis en van opvoeding.

Kijkend naar welke (groepen) mensen in het werkgebied van Welzijn Rivierstroom het meest onder druk staan, dan vallen vooral op:

- **ouderen**, die langer zelfstandig thuis (moeten) wonen en kampen met mobiliteitsproblemen, in een onveilige omgeving wonen of eenzaam zijn;
- **mantelzorgers**, die - zonder uitzicht op verandering - zwaar belast zijn en overbelast dreigen te raken;
- **vrijwilligers**, die enthousiast en betrokken zijn, maar moeite hebben met het vinden van een goede plek of goede randvoorwaarden voor hun inzet;
- **mensen met schulden en een lage economische status**, die fysiek en psychisch lijden onder hun leefomstandigheden en geen uitweg zien;
- **statushouders**, die in een wildvreemde omgeving graag een nieuw leven willen opbouwen;
- **laaggeletterden**, die maatschappelijk en sociaal tegen grenzen aanlopen vanwege hun beperking.

Overigens mag hierbij niet worden vergeten, dat het werkgebied van Welzijn Rivierstroom ook een groot potentieel kent van mensen, die bereid zijn een aandeel te leveren en die ook daadwerkelijk betrokken zijn bij de samenredzaamheid van de omgeving, waar zij deel van uitmaken.

c. Overheidsbeleid

Gemeenten hebben in de afgelopen decennia een steeds grotere rol toebedeeld gekregen in beleidsontwikkeling en de uitvoering daarvan. Dit geldt in het bijzonder voor zorg en welzijn. De laatste jaren heeft de overheid - vooral lokaal - een toenemende interesse laten zien in de specifieke bijdragen van zorg- en welzijnsvoorzieningen aan de uitvoering van gemeentelijk welzijnsbeleid, maar ook in hun eigen (eventuele) rol bij die uitvoering. Gemeenten lijken daarbij vooral op zoek te zijn naar het beste recept om een basis-infrastructuur voor zorg en welzijn te realiseren, die mede gebaseerd is op 'omzien naar elkaar'.

De recente veranderingen in (de financiering van) het sociale domein hebben de positie van de gemeentelijke overheid enerzijds en zorg- en welzijnsorganisaties anderzijds opnieuw stevig opgeschud en vragen van iedereen een nieuwe plaatsbepaling.

De **princiële grondslag** van de recente veranderingen is het teruggeven van eigen regie en eigen verantwoordelijkheid aan burgers: minder betuttelende overheid, meer zelfredzame burgers in een samenredzame omgeving. Deze ontwikkeling loopt parallel aan de bredere maatschappelijke ontwikkeling dat burgers ook graag meer betrokken willen zijn, willen participeren in het ontwikkelen en uitvoeren van beleid op allerlei levensgebieden.

De **praktische grondslag** van de veranderingen in het sociale domein zijn beoogde bezuinigingen. Het voortzetten van de oude 'verzorgingsstaat' wordt breed - politiek en maatschappelijk - als onbetaalbaar beschouwd.

Gemeente Buren

De gemeente Buren heeft met de nota 'Samen voor kwaliteit' (ultimo 2016 nog in concept) haar uitgangspunten op het gebied van WMO en Jeugdwet vastgelegd voor de jaren 2017-2020. De gemeente kiest voor 4 beleidsrichtingen:

1. de inwoner centraal
2. verfijnen en doorontwikkelen van dienstverlening
3. focus op preventie en (vroeg)signalering
4. samenwerken en verbinden.

De gemeente Buren verwacht van het welzijnswerk een signalerende en verbindende rol.

Het welzijnswerk moet daartoe vooral ook zichtbaar, vindbaar en bereikbaar zijn.

'Welzijnswerkers werken samen met al deze verschillende partners: met professionals in de eerste en tweede lijn, maar ook met mantelzorgers, vrijwilligers, ervaringsdeskundigen en inwoners. Zij fungeren steeds meer als spin in het web. De uitdaging is om zo goed mogelijk te schakelen tussen algemene en maatwerkvoorzieningen, formele en informele zorg en collectieve en individuele oplossingen. Door het leggen van verbindingen en het verkennen van de verschillende mogelijkheden zoeken we steeds naar het best passende antwoord op de vragen van onze inwoners.'

Gemeente Neder-Betuwe

De gemeente Neder-Betuwe heeft haar nieuwe opvattingen op welzijnsbeleid binnen een veranderende samenleving vastgelegd in de (concept) 'Nota Welzijnsbeleid 2017-2020 Gemeente Neder-Betuwe', met als ondertitel: 'We gaan anders denken, we gaan anders organiseren, we gaan anders doen, we gaan het goede behouden'.

Het gemeentelijk welzijnsbeleid stuurt op een participatiesamenleving, die kan steunen op een basisinfrastructuur voor zorg en welzijn. Daarbij geldt voor het welzijnswerk: '... heeft de taak de maatschappelijke veranderprocessen te ondersteunen en te stimuleren. Het gaat er daarbij om dat er meer collectieve voorzieningen worden gecreëerd boven individuele voorzieningen. (Groepen van) inwoners worden ondersteund om maatschappelijke vraagstukken op te pakken.'

Als rollen en taken voor het welzijnswerk worden door de gemeente Neder-Betuwe gezien:

- integraal werken
- verbinden en makelen
- ondersteunen, faciliteren en activeren
- arrangeren
- agenderen
- vraaggericht en lokaal werken.

Welzijn Rivierstroom is gevraagd om breed inzetbare sociaal werkers te leveren voor het preventieteam, dat als basis fungeert voor vraaggerichte activiteiten.

In 2016 is de **gemeente Rheden** - na een grondige herijking van het welzijnsbeleid - begonnen met nieuwe werkvormen voor de uitvoering daarvan.

Grondslag voor de nieuwe werkwijze is de Theory of Change. De gemeente beoogt daarmee om inwoners meer invloed te geven op het realiseren van maatschappelijke veranderingen en om beter zicht te hebben op het te verwachten resultaat van maatschappelijke processen en de inzet van het welzijnswerk. De Theory of Change is vooral ook een methode van evalueren, waarmee 'geleerd' kan worden voor nieuwe activiteiten.

In deze visie op uitvoering van welzijnsbeleid fungeert het welzijnswerk vooral als ondersteuner.

De sociaal werkers hiervoor zijn specialisten: een welzijnsconsulent voor individuele hulp en advies, een mantelzorg- en vrijwilligersondersteuner voor specifieke hulp en ondersteuning, een buurtopbouwwerker voor ondersteuning van (groepen) mensen, die maatschappelijk actief (willen) zijn, allen gericht op de doelstellingen van de kanteling binnen het sociaal domein.

De gemeentelijke beleidsnota's zijn te vinden op de websites van de gemeenten.

Het uitvoeren van welzijnswerk met betaalde professionals wordt mogelijk gemaakt door gemeenten op basis van gemeentelijk welzijnsbeleid. Daarmee geeft welzijnswerk dus mede uitvoering aan het welzijnsbeleid van de gemeenten. Vaak loopt het welzijnsbeleid van gemeenten parallel aan de beleidsdoelen, die welzijnswerk wil nastreven. Soms zit daar spanning tussen. Welzijnswerk kiest in beginsel altijd positie naast inwoners, maar is daarin onafhankelijk.

3. WELZIJNSWERK EN WELZIJN RIVIERSTROOM

1. Wat is welzijnswerk? / Wat heeft welzijnswerk te bieden?
2. Het welzijnswerk van Welzijn Rivierstroom: waarden, missie, visie, strategie
3. Relatie gemeentelijk beleid en Welzijn Rivierstroom
4. Wat heeft Welzijn Rivierstroom tot nu toe gepresteerd?

Resultaat: Profiel Welzijn Rivierstroom

Welzijn Rivierstroom bestaat sinds oktober 2016 en is de nieuwe naam voor de Stichting Welzijn Buren. De Stichting Welzijn Buren bestond sinds 2009 en was de opvolger van de Stichting Welzijn Ouderen Buren, die in 2000 gestalte gaf aan de fusie van de stichtingen Welzijn Ouderen in Buren, Lienden en Maurik. Sinds 2010 worden diensten geleverd aan de gemeente Neder-Betuwe. Welzijn Rivierstroom is sinds 1 augustus 2016 ook werkzaam in de gemeente Rhenen.

1. Wat is welzijnswerk? Wat heeft welzijnswerk te bieden?

Er bestaat geen harde definitie van 'welzijn'. Waar 'welvaart' nog is uit te drukken in harde cijfers, worden aan het begrip 'welzijn' vaak heel verschillende interpretaties gegeven. In dit beleidsplan wordt uitgegaan van de volgende definitie:

Welzijn is de omstandigheid waarin het lichamelijk, geestelijk en sociaal goed gaat met mensen.

Of het 'goed' met iemand gaat, is een relatief begrip. Sommige mensen zijn met heel weinig tevreden, voor anderen is het nooit genoeg. Of het nu om wonen, werken, geld, gezondheid of relaties gaat. In gewoon spraakgebruik gaat 'welzijn' vooral over primaire bestaansvoorwaarden van mensen en niet over de weelderigere varianten daarvan.

Ook van welzijnswerk bestaat geen harde definitie. Er zijn zelfs geen echt harde grenzen waartussen het begrip zich beweegt. Hier gaan wij uit van de volgende definitie:

Welzijnswerk denkt en/of werkt mee met (groepen) mensen, waardoor deze:

- *vragen durven stellen en hulp durven vragen en durven bieden*
- *hun leven op eigen wijze in kunnen vullen,*
- *deel kunnen hebben aan de samenleving,*
- *de leefbaarheid van lokale samenlevingen kunnen bevorderen,*
- *maatschappelijke problemen kunnen oplossen of voorkomen.*

2. Het welzijnswerk van Welzijn Rivierstroom: kernwaarden, missie, visie, strategie

Welzijn Rivierstroom werkt aan welzijn vanuit twee kernwaarden:

1. Elk individu moet mee kunnen doen, zo veel als mogelijk

Iedereen moet - uitgaande van zijn/haar talenten - zo veel mogelijk kunnen meedoen. Iedereen moet de regie kunnen voeren over zijn/haar eigen leven. Iedereen moet de kans hebben om zijn/haar eigen leven te bepalen.

Dat geldt voor arm of rijk, wel of niet in Nederland geboren, met of zonder werk, gezond of met beperkingen, wel of niet actief, wel of niet geletterd en wel of niet met vaardigheden om voor zichzelf op te komen.

2. Leefbaarheid is een onmisbare maatschappelijke factor

Welzijn Rivierstroom wil werken aan een leefbare samenleving.

Een leefbare samenleving wordt in elk geval gedefinieerd door:

- mensen voelen zich verantwoordelijk voor het goed functioneren van de samenleving

- mensen zijn verdraagzaam naar elkaar
- mensen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en zien om naar elkaar
- mensen wonen in een prettige leefomgeving
- er is een evenwichtige bevolkingssamenstelling (vooral jong/oud)
- er zijn adequate voorzieningen, zoals winkels, ontmoetingsplekken, sportvoorzieningen en openbaar vervoer
- er bestaat een gevoel van veiligheid
- er is voldoende werk in de regio.

Welzijn Rivierstroom heeft haar missie, visie en strategie als volgt geformuleerd:

MISSIE: waarom Welzijn Rivierstroom bestaat...

Welzijn Rivierstroom wil en kan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van individuele en groepen inwoners versterken. Welzijn Rivierstroom wil en kan ook bijdragen aan de opbouw en het onderhoud van sociale structuren, die de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van individuele inwoners, van groepen inwoners en van de lokale samenleving stimuleren.

VISIE: waar Welzijn Rivierstroom voor staat en wat zij hierin wil en kan betekenen...

Welzijn Rivierstroom staat voor een samenleving, waarin iedereen kan meedoen. Waarin actieve inwoners elkaar weten te vinden en elkaar ook hulp en zorg durven vragen én willen bieden. Zo'n samenleving bestaat niet vanzelfsprekend. Soms ontbreekt het inwoners aan informatie of aan vaardigheden om mee te kunnen doen. Soms ontbreken maatschappelijke verbanden, die houvast kunnen geven. Welzijn Rivierstroom wil - waar nodig - inwoners en de lokale samenleving concrete handvatten bieden om (zo veel mogelijk) zelfredzaam en samenredzaam te kunnen worden en blijven.

De overheid treedt steeds meer terug in het leveren van maatschappelijke diensten en spreekt inwoners steeds meer aan op hun eigen kracht om daar individueel of samen in te voorzien, waar nodig met ondersteuning. Het is daarom niet alleen een sociale waarde, maar ook een maatschappelijke noodzaak dat inwoners niet alleen zelf zo veel mogelijk zelfredzaam zijn, maar dat zij ook anderen willen helpen om zichzelf - alleen of samen met anderen - te redden. En zich ook verantwoordelijk voelen om te werken aan een plezierige en sociale leefomgeving.

STRATEGIE: hoe Welzijn Rivierstroom dat wil aanpakken...

1. Welzijn Rivierstroom wil - samen met inwoners - de zelfredzaamheid van individuen, van groepen mensen en van de lokale samenleving versterken met maatschappelijke informatie en advies, met (activerende) ondersteuning en met scholing en training (**directe dienstverlening**).
2. Welzijn Rivierstroom wil - samen met inwoners - structureel informatie bijeenbrengen over de sociale omstandigheden en ontwikkelingen binnen lokale samenlevingen en wil actief bewaken of, waar en hoe de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en/of de lokale samenleving versterking nodig heeft (**signaleren**).
3. Welzijn Rivierstroom wil daartoe - samen met inwoners - ook samenwerken met andere organisaties, die een bijdrage kunnen leveren aan gestelde doelen (**samenwerken**).

3. Relatie gemeentelijk beleid en Welzijn Rivierstroom

Welzijn Rivierstroom voert voor gemeenten (een deel van) het welzijnsbeleid uit. De contractafspraken, die daarvoor worden gemaakt, komen tot stand in nauw overleg tussen die overheden en Welzijn Rivierstroom. Gemeenten hebben steeds meer behoefte aan een concrete beschrijving van de maatschappelijke effecten, die kunnen worden behaald. Vanuit hun standpunt is dat alleszins begrijpelijk. De praktijk van het welzijnswerk - ondersteunen waar nodig - maakt het niet altijd mogelijk om die prestatieafspraken bij voorbaat heel specifiek te maken.

4. Wat heeft Welzijn Rivierstroom tot nu toe gepresteerd?

Welzijn Rivierstroom heeft in 2016 de gemeenten Buren en Neder-Betuwe gevraagd naar een beoordeling van haar sterke en zwakke kanten, en naar de kansen en bedreigingen, die de gemeenten zien voor de organisatie.

Grosso modo waarderen de gemeenten de medewerkers van Welzijn Rivierstroom hoog als vraaggerichte professionals met een goede vakkennis en een stevig netwerk. Zij zien Welzijn Rivierstroom als een goede samenwerkingspartner.

De wijze waarop Welzijn Rivierstroom zich profileert en haar meerwaarde aantoont, kan beter volgens de gemeenten.

Het feit dat - mede door de veranderingen in het sociaal domein - mensen en organisaties (steeds) meer op zichzelf zijn aangewezen, biedt Welzijn Rivierstroom kansen. Aldus de gemeenten. Ook vanwege die veranderingen zoeken gemeenten steeds meer naar professionele samenwerkingspartners, zoals Welzijn Rivierstroom, die de transformaties (mee) kunnen vormgeven.

De gemeenten realiseren zich dat de uitdijende markt van spelers op de markt van zorg en welzijn een bedreiging kan vormen voor Welzijn Rivierstroom. Zij zien ook dat de positie van Welzijn Rivierstroom steeds meer afhankelijk raakt van politieke ontwikkelingen.

In dat verband benadrukken beide gemeenten het belang van een heldere visie van Welzijn Rivierstroom en goed relatiebeheer.

4. Wat gaat WELZIJN RIVIERSTROOM presteren van 2017-2020?

Resultaat: Beleidsdoelen 'wat' 2017-2020

KWETSBARE MENSEN ONDERSTEUNEN

Algemeen

Welzijn Rivierstroom wil dat iedereen mee kan doen, binnen een leefbare (lokale) samenleving. Om dat te realiseren ondersteunt Welzijn Rivierstroom die (groepen) mensen, die daarin kwetsbaar zijn of dat dreigen te worden en (groepen) mensen, die daarin willen ondersteunen. Als zij dat willen.

Dat betekent in het algemeen:

- direct of indirect ondersteunen van mensen, die niet mee kunnen doen of de regie over hun eigen leven kwijt zijn (bijvoorbeeld in verband met gezondheid, geld, geletterdheid, sociale omgeving, arbeid), om weer zoveel mogelijk op eigen kracht en onder eigen regie verder te kunnen en zelfredzaam en/of samenredzaam te zijn;
- ondersteunen van initiatieven om de kwaliteit van de lokale samenleving te versterken op het gebied van wonen, werken, leven, leren en spelen;
- ondersteunen van initiatieven om de sociale kwaliteit van de samenleving te bevorderen: dus gericht op sociale samenhang, onderlinge betrokkenheid en omzien naar elkaar;
- signaleren van problemen of dreigende problemen;
- anticiperen op het ontstaan van problemen (preventie);
- innovatie zoeken en stimuleren in de aanpak van (dreigende) problemen;
- en bij dit alles samenwerken met inwoners en andere organisaties.

Kern

Kern van het welzijnswerk - en dus van Welzijn Rivierstroom - is dat de vraag van inwoners leidend is. Welzijn Rivierstroom biedt niet op eigen houtje diensten aan, waarvan zij denkt dat die in een behoefte voorzien (aanbodgericht), maar luistert eerst goed naar de vraag van inwoners - of naar de vraag achter de vraag - (**vraaggericht**) en geeft daar een zo passend mogelijk antwoord op (**maatwerk**).

Beleidsdoel algemeen:

Welzijn Rivierstroom is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar voor alle inwoners in het werkgebied, die een oplossing zoeken of willen bieden voor maatschappelijke participatie van henzelf of anderen.

Dat betekent niet dat Welzijn Rivierstroom simpelweg werkt volgens het principe van 'u vraagt, wij draaien'. Uitgangspunt zijn altijd de kernwaarden van de organisatie:

1. elk individu moet mee kunnen doen, zo veel als mogelijk;
2. leefbaarheid is onmisbare maatschappelijke factor.

Specifiek

Voor de periode 2017-2020 ziet Welzijn Rivierstroom in elk geval de volgende maatschappelijke vraagstukken, waarbij zij een positieve bijdrage in ontwikkeling of verbetering kan leveren. Uitgaande van de kernwaarden van de organisatie en met inbegrip van de leidende rol van inwoners, is hieronder tevens geformuleerd welke rollen Welzijn Rivierstroom daarbij kan vervullen.

- Noodzaak van advies, hulp, zorg

De terugtrekkende overheid heeft hulp en zorg in nieuw perspectief gezet. Welzijn Rivierstroom vindt het - vanuit haar kernwaarden - belangrijk, dat kwetsbare mensen goed geïnformeerd (kunnen) zijn en de vaardigheid hebben (of kunnen ontwikkelen) om alle noodzakelijke zorg te durven en kunnen vragen, en te kunnen accepteren. Van hun eigen netwerk of sociale omgeving, van de overheid en van eerste- en tweedelijns zorgorganisaties.

Dat betekent voor het werk van Welzijn Rivierstroom enerzijds het stimuleren en ondersteunen van mogelijkheden voor inwoners om noodzakelijke informatie te verwerven. Anderzijds het helpen activeren van het eigen sociale netwerk van mensen, informele zorg en mantelzorg. Maar ook het werven en opleiden van vrijwilligers, die graag bereid zijn om hulp en ondersteuning te verlenen.

Beleidsdoel advies, hulp, zorg:

Welzijn Rivierstroom is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar om kwetsbare inwoners in het werkgebied te ondersteunen bij het vragen, vinden en accepteren van alle noodzakelijke zorg.

- Overbelasting mantelzorgers

Mede door de veranderingen in het sociaal beleid van gemeenten, neemt de druk op mantelzorgers toe. Daar gaat - naar verwachting - de komende jaren geen verandering in komen. Welzijn Rivierstroom wil hoog inzetten op voldoende ondersteuning voor mantelzorgers.

Beleidsdoelen mantelzorgers:

Welzijn Rivierstroom wil collectieve voorzieningen realiseren om mantelzorgers te ondersteunen.

Welzijn Rivierstroom wil haar aanwezige expertise op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers effectief maken voor overige welzijnsprofessionals.

- Armoede

Veel mensen in Rivierenland en omgeving hebben financiële problemen. De gevolgen daarvan zijn soms duidelijk zichtbaar. Maar vaak ook niet.

Welzijn Rivierstroom wil er - samen met andere organisaties en werkgevers - actie op ondernemen, dat beter duidelijk wordt, waar armoede zich manifesteert. Daarnaast wil zij eraan meewerken om de negatieve effecten van problemen, die worden veroorzaakt door armoede, te verzachten of op te lossen.

Beleidsdoelen armoede:

Welzijn Rivierstroom wil structurele samenwerking realiseren tussen partners rondom armoedebestrijding.

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen om armoede of de effecten van armoede effectief te bestrijden.

- Ouderen langer zelfstandig thuis

Steeds meer ouderen blijven langer zelfstandig thuis wonen. Als gevolg van overheidsbeleid, maar soms ook uit vrije keuze. Dat kan alleen met meer hulp. Die hulp zal steeds vaker en meer vanuit de eigen sociale omgeving en van vrijwilligers moeten komen.

Welzijn Rivierstroom gaat stimuleren dat ouderen, ook als zij langer zelfstandig thuis blijven wonen, minder kwetsbaar zijn op het gebied van gezondheid, veiligheid en sociale contacten. Dat betekent het ondersteunen van mantel- en informele zorg, het activeren van ontmoeting en het ondersteunen bij eenzaamheid, maar ook het werven en opleiden van vrijwilligers, die graag bereid zijn om hulp en ondersteuning te verlenen.

Beleidsdoelen ouderen langer zelfstandig thuis:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee ouderen langer zelfstandig thuis kunnen wonen.

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen om de negatieve effecten van langer

thuis wonen (bijvoorbeeld eenzaamheid) effectief te bestrijden.

- Laaggeletterdheid

In de afgelopen jaren is gebleken dat laaggeletterdheid in Rivierenland en omgeving nog steeds een groot probleem is.

Welzijn Rivierstroom heeft zich aangesloten bij initiatieven, om het probleem beter in kaart te brengen en aan een oplossing te werken. Deze activiteiten zullen in de komende jaren worden uitgebouwd.

Beleidsdoel laaggeletterdheid:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee laaggeletterdheid en/of de effecten van laaggeletterdheid bestreden kunnen worden (bijvoorbeeld door het werven en ondersteunen van taalvrijwilligers).

- Leefbaarheid

Welzijn Rivierstroom blijft concreet bijdragen aan initiatieven, die de leefbaarheid van lokale samenlevingen willen bevorderen, die concreet tot doel hebben om een betere kwaliteit van de fysieke en sociale omgeving te realiseren.

Bijvoorbeeld door initiatiefnemers te ondersteunen, door informatie te geven en/of door enthousiaste vrijwilligers te laten scholen. Maar ook door het ondersteunen van allerlei ontmoetings- en broedplaatsen voor nieuwe ontwikkelingen.

Beleidsdoelen leefbaarheid:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die de leefbaarheid van lokale samenlevingen kunnen bevorderen.

Welzijn Rivierstroom wil ook prikkelen en stimuleren, dat inwoners zelf werken aan de leefbaarheid van lokale samenlevingen.

Welzijn Rivierstroom wil hoog inzetten op het actief signaleren van situaties waarbij de leefbaarheid van lokale samenlevingen in het geding is.

- Preventie

Welzijn Rivierstroom heeft zichzelf inmiddels bewezen op het gebied van signaleren. Mede daardoor lijkt er politiek en maatschappelijk ook meer belangstelling te zijn voor preventie. Knelpunt daarbij is dat de toegenomen belangstelling nog niet wordt vertaald naar extra financiële middelen hiervoor.

Welzijn Rivierstroom wil zich in deze beleidsperiode nadrukkelijker gaan richten op activiteiten, die in een vroeg stadium individuele en maatschappelijke problematiek kunnen voorkomen.

Bijvoorbeeld door jonge ouderen nu al voor te bereiden op langer veilig thuis wonen.

Beleidsdoelen preventie:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die in vroeg stadium individuele en maatschappelijke problematiek kunnen voorkomen.

Welzijn Rivierstroom wil ook verbindingen stimuleren tussen inwoners en professionals, die preventie (beter) mogelijk maken.

5. Hoe gaat WELZIJN RIVIERSTROOM dat doen?

Resultaat: Beleidsdoelen 'hoe' 2017-2020

HELPE OM HET ZELF TE DOEN

Welzijnswerk biedt ondersteunende diensten aan, waarmee (groepen) mensen beter in staat zijn

- om hun leven op eigen wijze in te (blijven) vullen,
- om deel te (blijven) hebben aan de samenleving en
- om maatschappelijke problemen op te lossen of te voorkomen.

In het Beleidsplan 2013-2016 staat de volgende indeling van producten en diensten van welzijnswerk:

- informatie en advies
- dienstverlening
- signaleren,

dit alles in samenwerking met krachtige burgers en/of andere organisaties.

Deze indeling van producten en diensten is nog steeds actueel.

Met dit Beleidsplan 2017-2020 wordt nauwkeuriger vastgelegd wat de (professionele) hoekstenen zijn, die de producten en diensten van Welzijn Rivierstroom mogelijk maken. Anders gezegd: welke mensen (en middelen) het welzijnswerk van Welzijn Rivierstroom 'maken'.

Welzijnswerkers

De producten en diensten van Welzijn Rivierstroom zijn mensenwerk. Van sociaal werkers*: professionals met passie voor het werken aan een leefbare samenleving. Opleid met een dynamische mix van feitenkennis en agogische vaardigheden. Niet alle sociaal werkers zijn hetzelfde geschoold in theorie en/of praktijk. Verschillende accenten daarin hebben hen soms tot generalisten of specialisten gemaakt.

Welzijn Rivierstroom streeft naar het beschikbaar hebben van sociaal werkers, die breed inzetbaar zijn, maar ook op een of enkele gebieden specialist zijn (bijvoorbeeld op het terrein van mantelzorgondersteuning, vrijwilligersondersteuning of deskundigheidsbevordering). Waarmee - ideaal gezien - ook een brede range aan specialismen binnen de organisatie kan worden verzameld.

* In de praktijk van alledag soms onder een (andere) naam, die het werkgebied en/of specialisme verduidelijkt: bijvoorbeeld (buurt)opbouwwerker, mantelzorgondersteuner, welzijnsconsulent, vrijwilligersondersteuner.

Kennis

Sociaal werkers zijn goed in kennis: van sociale kaarten, van wet- en regelgeving en (kantelingen in) beleid van overheden, van analyse-instrumenten (bijvoorbeeld van wijken), van ziektebeelden. Zij weten veel, kunnen daartussen verbindingen leggen en (daarmee) maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken ook duiden.

Sociaal werkers zijn vooral ook goed in strategische kennis: bekend met en gevoel voor politiek, gevoel voor evenwicht tussen politiek en maatschappelijke organisaties en met korte lijnen naar andere organisaties in het veld van zorg en welzijn.

Vaardigheden

Sociaal werkers zijn goed thuis in agogische processen: kunnen de vraag achter de vraag opsporen, kunnen groepsdynamiek analyseren, kunnen oplossingspotentieel ontdekken, kunnen activeren, beschikken over motivatietechnieken, kunnen talenten zichtbaar maken. Sociaal werkers kunnen netwerken, verbinden en belangen bij elkaar brengen. Zij durven en

kunnen zaken bespreekbaar maken.
Sociaal werkers zijn goed in 'out of the box' en innovatief denken.

Profiel

Welzijn Rivierstroom wil haar medewerkers ook in deze beleidsperiode blijven stimuleren om een sociaal werker te zijn die mensen - op enthousiasmerende en motiverende wijze - kan 'helpen om het zelf te doen'. Die met een helicopterview, met het vermogen om probleemoplossend te kunnen denken en met vaardigheden om planmatig agogisch te handelen samen met inwoners aan de oplossing van problemen werkt. Die dichtbij, bereikbaar en present is. Die er op uit gaat en waar nodig maatwerk levert.

Duidelijk mag zijn, dat een sociaal werker, die al bovenstaande kennis en vaardigheden (in balans) bezit, een schaap met vijf poten is. De kracht van een goede organisatie kan zijn, dat het totaal daarvan wel binnen de organisatie aanwezig is.

Welzijn Rivierstroom wil er in deze beleidsperiode aan blijven werken om alle sociaal werkers zo dicht mogelijk bij het algemeen profiel te brengen of te houden. Met daarbij voldoende ruimte voor iedereen om een of meer persoonlijke specialismen* te houden of te ontwikkelen, die met elkaar kunnen worden gedeeld. Met als toegevoegde waarde voor Welzijn Rivierstroom dat zo veel mogelijk kennis en vaardigheden - waaronder ook specialismen - binnen de organisatie aanwezig en voor iedereen beschikbaar zijn.

*

Voorbeelden van specialismen: mantelzorgondersteuning, ondersteuning informele zorg, deskundigheidsbevordering van vrijwilligers, bemiddeling van vrijwilligers, buurtopbouwwerk, ouderenadvisering, ondersteuning van vrijwilligersorganisaties.

Beleidsdoelen profiel welzijnswerkers:

Welzijn Rivierstroom wil een steekhoudend, helder en werkbaar algemeen profiel formuleren voor haar sociaal werkers.

Welzijn Rivierstroom wil daarnaast ruimte maken voor specialismen, die - binnen het algemeen profiel van sociaal werkers - noodzakelijke of gewenste aanvullingen zijn.

Welzijn Rivierstroom wil toereikende organisatorische voorwaarden scheppen om haar medewerkers voldoende toegerust te maken c.q. te houden voor het algemene profiel.

Innovatie

Welzijn Rivierstroom wil een lerende organisatie zijn. Dat wil zeggen dat de organisatie zich wil blijven aanpassen aan de veranderende omgeving. In een lerende organisatie worden - binnen de doelstellingen van de organisatie - nieuwe ideeën aangemoedigd en ontwikkeld. Dat noodzaakt ook het aanleren van nieuwe vaardigheden bij professionals en soms het afleren van oude gewoontes.

In de periode 2017-2020 zijn er in elk geval drie thema's, die doorontwikkeld gaan worden:

1. Gebiedsgericht werken

In de afgelopen jaren is een begin gemaakt met gebiedsgericht werken. Dat wil zeggen dat een vast team binnen een afgesproken gebied (hier per gemeente) alle noodzakelijke welzijnswerktaken op zich neemt. In de gemeente Neder-Betuwe is dat - via kleine stappen - inmiddels al gerealiseerd met generalisten. In Rhenen is de inzet van het welzijnswerk vanaf de start op 1 augustus 2016 meteen al zo georganiseerd, maar met specialisten.

In deze beleidsperiode zal nader moeten worden doorontwikkeld of en waar gebiedsgericht werken (en in welke vorm) de kwaliteit en opbrengst van het welzijnswerk ten goede komt.

2. Theory of change

De gemeente Rhenen heeft ervoor gekozen om het welzijnswerk opnieuw vorm te geven op basis de uitgangspunten van de Theory of Change. Welzijn Rivierstroom heeft zich contractueel

verplicht om haar werkzaamheden daarnaar in te richten.

In deze beleidsperiode zal deze methode van werken verder worden uitgewerkt en geëvalueerd.

3. Zelfsturende/zelfregulerende teams

In de afgelopen jaren is een begin gemaakt met het werken in gemeentegebonden teams. Mede in relatie tot gebiedsgericht werken zal de verdere uitwerking hiervan in deze beleidsperiode gestalte krijgen. Dat zal mogelijk ook tot een aanpassing van de inrichting van de huidige organisatie van Welzijn Rivierstroom leiden en van de verhouding met de verschillende subsidiegevers.

Beleidsdoel innovatie:

Welzijn Rivierstroom wil een innovatieve, lerende organisatie zijn, om effectief en passend te kunnen blijven reageren op nieuwe ontwikkelingen Er zal een plan worden ontwikkeld en uitgevoerd waarmee er structureel aandacht zal zijn voor innovatie.

6. Welke voorwaarden zijn daarvoor noodzakelijk ?

Resultaat: Beleidsdoelen 'voorwaarden' 2017-2020

Welzijn Rivierstroom is een professionele organisatie. Dat wil zeggen dat met professionals volgens een heldere werkwijze en een vast budget binnen een duidelijk tijdspad op een afgesproken resultaat wordt gestuurd. Een goed verloop hiervan vraagt stevige randvoorwaarden in personele, bestuurlijke, financiële en materiële zin, een heldere (interne en externe) communicatie en een goede relatie met subsidiënten.

Het werk van Welzijn Rivierstroom wordt voor het overgrote deel door lokale overheden gefinancierd. Op dit moment betreft dat de gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Rhenen. Incidenteel worden projecten (deels) gefinancierd met bijdragen uit externe fondsen.

De wijze van financieren van Welzijn Rivierstroom door de verschillende gemeenten is een punt van zorg en aandacht. Gemeenten hebben in de afgelopen periode de waarde en positie van het welzijnswerk opnieuw moeten formuleren in het kader van de transities in het sociale domein. De gemeenten, waarmee contractafspraken zijn, staan daar op onderdelen ook verschillend in of leggen andere accenten. Maar vooral vergen vaak wisselend gemeentelijk beleid en financiering veel van de organisatie: relatief kortdurende contracten staan op gespannen voet met de eisen van een professionele organisatie, bijvoorbeeld richting personeel.

In deze beleidsperiode zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de toekomstbestendigheid van Welzijn Rivierstroom, waarbij duurzaam personeelsbeleid een belangrijk uitgangspunt is. Niet alleen om als betrouwbaar werkgever te kunnen functioneren, maar ook om in de nabije en verdere toekomst tegemoet te kunnen blijven komen aan de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar personeel.

1. Personele randvoorwaarden

De groei van Welzijn Rivierstroom - zowel kwantitatief als kwalitatief - heeft de functie van sociaal werker uitgekristalliseerd tot een generalist - sociaal werker - van (minimaal) Hb-niveau. De aanwezige formatie voldoet daar voor een belangrijk deel in elk geval op hoofdlijnen aan.

Al langer bestaat de behoefte aan integraal personeelsbeleid. Weliswaar zijn op personeelsgebied de belangrijkste voorwaarden goed geregeld (primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, functionerings- en beoordelingsgesprekken, persoonlijk ontwikkelingsplan), maar met een integrale aanpak kunnen en moeten hier nog belangrijke stappen worden gezet. Daarin kan de verdere ontwikkeling van de functie 'sociaal werker' en het verder ingroeien daarvan in de organisatie, worden meegenomen.

Beleidsdoelen personele randvoorwaarden:

Welzijn Rivierstroom hanteert de CAO Welzijn. Daarmee is een stevig afsprakenkader aanwezig rond personeelsbeleid. De CAO bevat echter veel 'kan'-artikelen, waaraan Welzijn Rivierstroom concreet uitvoering wil gaan geven.

Welzijn Rivierstroom wil daarbij de voorwaarden voor de functie 'sociaal werker' stevig in de organisatie verankeren.

2. Bestuurlijke randvoorwaarden

Welzijn Rivierstroom heeft in de afgelopen jaren een stormachtige groei doorgemaakt. Waar nodig konden de openvallende bestuursfuncties adequaat worden ingevuld.

Om de huidige situatie en mogelijk verdere groei van Welzijn Rivierstroom effectief te kunnen ondersteunen, blijft een sterk bestuur noodzakelijk. In het bestuur moeten in elk geval een aantal (basis)disciplines vertegenwoordigd zijn (organisatorisch, financieel, juridisch, personeel). Daarbij is er behoefte aan een goede spreiding van bestuursleden binnen het werkgebied, om voldoende formele en informele input te kunnen genereren.

Beleidsdoel bestuurlijke randvoorwaarden:

Welzijn Rivierstroom wil het profiel van het bestuur en afzonderlijke bestuursfuncties evalueren en - waar nodig - aanpassen aan de toekomst.

3. Financiële randvoorwaarden

Hedendaagse welzijnsorganisaties worden door opdrachtgevers graag als ondernemende en innovatieve instellingen beschouwd. Inhoudelijk zijn daar geen bezwaren tegen. Integendeel: ook Welzijn Rivierstroom staat voor een ontwikkelingsgerichte en innovatieve koers. Het werken met integrale uren-financiering heeft de kosten van welzijnswerk in beginsel transparanter gemaakt. Maar de uitvoeringspraktijk is weerbarstig. Het vaststellen van ondubbelzinnige rekenheden en de vertaling van welzijnsactiviteiten in cijfers blijken lastige opgaven. Dat maakt ook drijfzand van de concurrentieomgeving. Daarnaast hoort bij ondernemerschap de aanwezigheid van een voorziening voor mindere tijden. De huidige financiering voorziet niet in het opbouwen daarvan.

Beleidsdoelen financiële randvoorwaarden:

Welzijn Rivierstroom wil een ondubbelzinnige (met verifieerbare rekeneenheden) en werkbaar formule realiseren om tot een reële integrale uur-prijs te komen.

Welzijn Rivierstroom wil nader onderzoeken en - zo mogelijk - een financiële voorziening realiseren om een duurzame bedrijfsorganisatie te garanderen.

4. Materiële randvoorwaarden

Met de locatie in Lienden beschikt Welzijn Rivierstroom over een efficiënte basis. In de afgelopen jaren is stevig geïnvesteerd in digitale voorzieningen om het werk van Welzijn Rivierstroom op centraal niveau te faciliteren. Aansluitend op de eventuele ontwikkelingen rondom gebiedsgericht werken, zal ook moeten worden geïnvesteerd om het werken op lokaal niveau beter mogelijk te maken. In het bijzonder geldt dit voor ICT-voorzieningen en telefonie.

Beleidsdoel materiële randvoorwaarden:

Welzijn Rivierstroom wil verder laten voorzien in adequate materiële voorwaarden om het werken op decentraal niveau mogelijk te maken. Dit geldt vooral voor huisvesting.

5. Externe en interne communicatie

In de afgelopen tijd is - met het in gebruik nemen van een nieuwe website - een belangrijke voorwaarde gecreëerd om de externe communicatie van Welzijn Rivierstroom goed te organiseren. Het dynamisch gebruik daarvan (en van andere digitale media) is de volgende stap. De groei van de organisatie en het opdelen in gemeentelijke / gebiedsgerichte teams zijn intussen om een betere vorm van interne communicatie gaan vragen.

Beleidsdoelen externe en interne communicatie:

Welzijn Rivierstroom wil de externe communicatie van de organisatie verder ontwikkelen met een nieuw communicatieplan, dat voorziet in een krachtig bereik van al haar potentiële klanten.

Welzijn Rivierstroom wil - samen met de verdere ontwikkeling van gebiedsgerichte teams - de interne communicatie stroomlijnen, met als voornaamste doel om een vruchtbare uitwisseling van kennis te blijven realiseren.

6. Relatie met opdrachtgevers

De contacten met opdrachtgevers zijn in de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Niet alleen is er een subsidiënt bijgekomen, de gemeente Rhenen, de wijze van subsidiëren/contracteren door de gemeente Buren en Neder-Betuwe is aan het veranderen. Enerzijds halen de gemeenten de regierol rondom zorg en welzijn weer meer naar zich toe. Dat

brengt intensievere contacten over 'inhoud' met zich mee en natuurlijk ook over de positie van Welzijn Rivierstroom. Overall is dit een positieve ontwikkeling. Daarnaast worden - al of niet via een aanbestedingsprocedure - contractafspraken gemaakt met een integrale kostprijs. De genoemde veranderingen hebben veel van het management gevraagd. Het einde van dit traject is ook nog niet in zicht (zie onder financiële voorwaarden), bijvoorbeeld omdat de rol van de betreffende gemeenten (inhoudelijk) nog niet is uitgekristalliseerd en er door Welzijn Rivierstroom ook nog maar beperkt ervaring is opgedaan met het opereren in een concurrentiemarkt.

Beleidsdoel relatie met opdrachtgevers:

Welzijn Rivierstroom wil blijven investeren in constructieve inhoudelijke samenwerkingsrelaties met gemeenten, waarmee contractafspraken bestaan of kunnen worden gerealiseerd.

Welzijn Rivierstroom wil met gemeenten, waarmee contractafspraken bestaan, afspraken maken over een duurzame financiële grondslag voor de organisatie.

7. SAMENVATTING

Met het Beleidsplan 2017-2020 heeft de Stichting Welzijn Rivierstroom haar visie op welzijnswerk herijkt en haar (nieuwe) beleidsdoelen expliciet gemaakt. Daarnaast zijn noodzakelijke en gewenste randvoorwaarden omschreven.

De **maatschappelijke thema's**, die het meest van invloed zijn op het werk van Welzijn Rivierstroom, zijn de leefbaarheid van het platteland, de ontwikkelingen in het sociaal domein, de verdere ontwikkeling van burgerparticipatie en de noodzaak van armoedebestrijding.

Vooraf onder ouderen, mantelzorgers, vrijwilligers, mensen met schulden en een lage economische status, statushouders en laaggeletterden bevinden zich in het werkgebied veel **mensen, die het moeilijk hebben**.

Het uitvoeren van welzijnswerk door Welzijn Rivierstroom met betaalde professionals wordt mogelijk gemaakt door de gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Rhenen, op basis van gemeentelijk welzijnsbeleid. Daarmee geeft welzijnswerk dus mede uitvoering aan het welzijnsbeleid van de gemeenten.

Welzijn Rivierstroom wil en kan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van individuele en groepen inwoners versterken. Welzijn Rivierstroom wil en kan ook bijdragen aan de opbouw en het onderhoud van sociale structuren, die de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van individuele inwoners, van groepen inwoners en van de lokale samenleving stimuleren.

Voor deze beleidsperiode betekent dat in elk geval:

- *Welzijn Rivierstroom is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar om kwetsbare inwoners in het werkgebied te ondersteunen bij het vragen, vinden en accepteren van alle noodzakelijke informatie, hulp en zorg.*
- *Welzijn Rivierstroom wil collectieve voorzieningen realiseren om mantelzorgers te ondersteunen en wil haar aanwezige expertise op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers effectief maken voor overige welzijnsprofessionals.*
- *Welzijn Rivierstroom wil structurele samenwerking realiseren tussen partners rondom armoedebestrijding en wil initiatieven ondersteunen om armoede of de effecten van armoede effectief te bestrijden.*
- *Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee ouderen langer zelfstandig thuis kunnen wonen en wil initiatieven ondersteunen om de negatieve effecten van langer thuis wonen (bijvoorbeeld eenzaamheid) effectief te bestrijden.*
- *Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee laaggeletterdheid en/of de effecten van laaggeletterdheid bestreden kunnen wonen (bijvoorbeeld door het werven en ondersteunen van taalvrijwilligers).*
- *Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die de leefbaarheid van lokale samenlevingen kunnen bevorderen, wil ook prikkelen en stimuleren, dat inwoners zelf werken aan de leefbaarheid van lokale samenlevingen en wil hoog inzetten op het actief signaleren van situaties waarbij de leefbaarheid van lokale samenlevingen in het geding is.*
- *Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die in vroeg stadium individuele en maatschappelijke problematiek kunnen voorkomen en wil ook verbindingen stimuleren tussen inwoners en professionals, die preventie (beter) mogelijk maken.*

De (nieuwe) personele, bestuurlijke, financiële en materiele randvoorwaarden, die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van het werk, zijn omschreven. Daarnaast is vastgelegd hoe de interne en externe communicatie van de organisatie kan worden geoptimaliseerd. Tenslotte is aangegeven hoe Welzijn Rivierstroom wil blijven investeren in constructieve inhoudelijke en duurzame samenwerkingsrelaties met gemeenten, waarmee contractafspraken bestaan of kunnen worden gerealiseerd.

De meerjarenplanning voor het uitvoeren van de beleidsdoelen is schematisch samengebracht in een overzicht.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Definities
- Bijlage 2: Demografische gegevens gemeente Buren
- Bijlage 3: Demografische gegevens gemeente Neder-Betuwe
- Bijlage 4: Demografische gegevens gemeente Rhenen

Bijlage 5: Meerjarenplanning beleidsdoelen 2017-2020

Bijlage 1: Definities

*(1)

Een **samenredzame lokale samenleving** kan op eigen kracht (maar waar nodig met ondersteuning) voor inwoners voorzien in praktische maatschappelijke informatie, in noodzakelijke hulp en zorg, en in gewenste sociale netwerken.

*(2)

Een **zelfredzame burger** kan op eigen kracht (maar waar nodig met ondersteuning) praktische maatschappelijke informatie, noodzakelijke hulp en zorg, en gewenste sociale netwerken vinden.

*(3)

Mantelzorg is de hulp en zorg, die wordt verleend door familie, vrienden, kennissen, burens. Niet omdat deze een hulpverlenend beroep hebben, maar omdat zij een sociale relatie hebben met degene, die zorg nodig heeft. Van mantelzorg is sprake als de zorg langdurig (>3 maanden) en/of intensief (>8 uur per week) is.

*(4)

- Nulde lijn

De nulde lijn wordt gevormd door mantelzorgers en vrijwilligers.

- Eerste lijn

De eerste lijn bestaat uit de rechtstreekse toegankelijke hulpverleners: huisarts, fysiotherapeut, maatschappelijk werker, tandarts en dergelijke.

- Tweede lijn

De tweede lijn omvat de hulpverlening, die alleen met een verwijzing toegankelijk is, zoals psychiatrie en verslavingszorg.

Bijlage 2: Demografische gegevens gemeente Buren

De gemeente Buren (143 km²) had op 1 januari 2016 26.202 inwoners en bestaat uit 15 woonkernen: Asch, Beusichem, Buren, Eck en Wiel, Erichem, Ingen, Kerk-Avezaath, Lienden, Lingemeer, Maurik, Ommeren, Ravenswaaij, Rijswijk, Zoelen en Zoelmond. Buren heeft 6124 inwoners tot 20 jaar (23,4 %) en 4743 inwoners van 65 jaar en ouder (18,1 %). Nederland had op 1 januari 2016 16.979.120 inwoners. Daarvan zijn 22,4 % jonger dan 20 jaar en 18,2 % ouder dan 65 jaar. De bevolkingsopbouw van Buren beweegt zich rondom het landelijk gemiddelde.

Het aantal bijstandsuitkeringen bedroeg op 1 januari 2016 190.

Voor informatie over het gezondheidsprofiel van Buren:

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/09/161201-Gezondheidsprofiel-Buren.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/09/Dorpsprofiel-Buren.pdf>

Bovenstaande cijfers komen van www.cbs.nl (tenzij anders vermeld). Op deze website zijn - via 'cijfers' - heel veel specifieke cijfers per gemeente op tal van onderwerpen samen te stellen.

Bijlage 3: Demografische gegevens gemeente Neder-Betuwe

De gemeente Neder-Betuwe (68 km²) heeft 23.049 inwoners (stand 01 01 16) en bestaat uit de kernen Dodewaard, Echteld, IJzendoorn, Kesteren, Ochten en Opheusden.

Neder-Betuwe heeft 6579 inwoners tot 20 jaar (28,5 %) en 3719 inwoners van 65 jaar en ouder (16,1 %). Vergeleken met de landelijke cijfers heeft Neder-Betuwe een relatief jonge bevolking. Het aantal bijstandsuitkeringen bedroeg op 1 januari 250.

Voor informatie over het gezondheidsprofiel van Neder-Betuwe

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/09/161201-Gezondheidsprofiel-Neder-Betuwe.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/11/Dodewaard.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/11/Echteld-en-IJzendoorn.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/11/Kesteren.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/11/Ochten.pdf>

<https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/11/Opheusden.pdf>

Bovenstaande cijfers komen van www.cbs.nl (tenzij anders vermeld). Op deze website zijn - via 'cijfers' - heel veel specifieke cijfers per gemeente op tal van onderwerpen samen te stellen.

Bijlage 4: Demografische gegevens gemeente Rhenen

De gemeente Rhenen (43 km²) heeft 19.400 inwoners (stand 01 01 16) en bestaat uit de kernen Achterberg, Elst en Rhenen.

Rhenen heeft 4854 inwoners tot 20 jaar (25 %) en 3951 inwoners van 65 jaar en ouder (20,4 %).

De bevolkingsopbouw van Rhenen wijkt af van het landelijk gemiddelde, met zowel een groter percentage jongeren als procentueel meer ouderen van 65 jaar of ouder.

Het aantal bijstandsuitkeringen bedroeg op 1 januari 280.

Voor informatie over het gezondheidsprofiel van Rhenen:

http://www.rivm.nl/media/profielen/profile_340_Rhenen_demografie.html

Bovenstaande cijfers komen van www.cbs.nl (tenzij anders vermeld). Op deze website zijn - via 'cijfers' - heel veel specifieke cijfers per gemeente op tal van onderwerpen samen te stellen.

Bijlage 5: Meerjarenplanning beleidsdoelen 2017-2020

2017 2018 2019 2020

C = continu
V = voorbereiden
U = uitvoeren
E = evalueren en bijstellen
A = verankeren en bewaken

Algemeen

Beleidsdoel algemeen:

Welzijn Rivierstroom is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar voor alle inwoners in het werkgebied, die een oplossing zoeken of willen bieden voor maatschappelijke participatie van henzelf of anderen.

C C C C

Wat gaat WELZIJN RIVIERSTROOM presteren van 2017-2020?

Beleidsdoel advies, hulp, zorg:

Welzijn Rivierstroom is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar om kwetsbare inwoners in het werkgebied te ondersteunen bij het vragen, vinden en accepteren van alle noodzakelijke zorg.

C C C C

Beleidsdoelen mantelzorgers:

Welzijn Rivierstroom wil collectieve voorzieningen realiseren om mantelzorgers de ondersteunen.

Welzijn Rivierstroom wil haar aanwezige expertise op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers effectief maken voor overige welzijnsprofessionals.

U/E U/A U/E U/A
V U E A

Beleidsdoelen armoede:

Welzijn Rivierstroom wil structurele samenwerking realiseren tussen partners rondom armoedebestrijding.

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen om armoede of de effecten van armoede effectief te bestrijden.

V/U U E A
V/U U E A

Beleidsdoelen ouderen langer zelfstandig thuis:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee ouderen langer zelfstandig thuis kunnen wonen.

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen om de negatieve effecten van langer thuis wonen (bijvoorbeeld eenzaamheid) effectief te bestrijden.

V/U V/U U/E U/A
V/U V/U U/E U/A

Beleidsdoel laaggeletterdheid:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, waarmee laaggeletterdheid en/of de effecten van laaggeletterdheid bestreden kunnen wonen (bijvoorbeeld door het werven en ondersteunen van taalvrijwilligers)

V/U U U/E U/A

Beleidsdoelen leefbaarheid:

Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die de leefbaarheid van lokale samenlevingen kunnen bevorderen.

Welzijn Rivierstroom wil ook prikkelen en stimuleren, dat inwoners zelf werken aan de leefbaarheid van lokale samenlevingen.

Welzijn Rivierstroom wil hoog inzetten op het actief signaleren van situaties waarbij de leefbaarheid van lokale samenlevingen in het geding is.

C C C C
V/U V/U V/U V/U
C C C C

	2017	2018	2019	2020
	C = continu V = voorbereiden U = uitvoeren E = evalueren en bijstellen A = verankeren en bewaken			
Beleidsdoelen preventie:				
Welzijn Rivierstroom wil initiatieven ondersteunen, die in vroeg stadium individuele en maatschappelijke problematiek kunnen voorkomen.	V/U	U/E	U/E	U/A
Welzijn Rivierstroom wil ook verbindingen stimuleren tussen inwoners en professionals, die preventie (beter) mogelijk maken.	V/U	U/E	U/E	U/A
<u>Hoe gaat WELZIJN RIVIERSTROOM dat doen?</u>				
Beleidsdoelen profiel welzijnswerkers:				
Welzijn Rivierstroom wil een steekhoudend, helder en werkbaar algemeen profiel formuleren voor haar sociaal werkers.	V	U	E	A
Welzijn Rivierstroom wil daarnaast ruimte maken voor specialismen, die - binnen het algemeen profiel van sociaal werkers - noodzakelijke of gewenste aanvullingen zijn.	V/U	U	E	A
Welzijn Rivierstroom wil toereikende organisatorische voorwaarden scheppen om haar medewerkers voldoende toegerust te maken c.q. te houden voor het algemene profiel.	V	U	E	A
Beleidsdoel innovatie:				
Welzijn Rivierstroom wil een innovatieve, lerende organisatie zijn, om effectief en passend te kunnen blijven reageren op nieuwe ontwikkelingen Er zal een plan worden ontwikkeld en uitgevoerd waarmee er structureel aandacht zal zijn voor innovatie.	V	V/U	U/E	E/A
<u>Welke voorwaarden zijn daarvoor noodzakelijk ?</u>				
Beleidsdoelen personele randvoorwaarden:				
Welzijn Rivierstroom hanteert de CAO Welzijn. Daarmee is een stevig afsprakenkader aanwezig rond personeelsbeleid. De CAO bevat echter veel 'kan'-artikelen, waaraan Welzijn Rivierstroom concreet uitvoering wil gaan geven.	V	V	U	U
Welzijn Rivierstroom wil daarbij de voorwaarden voor de functie 'sociaal werker' stevig in de organisatie verankeren.	V	U	E	A
Beleidsdoel bestuurlijke randvoorwaarden:				
Welzijn Rivierstroom wil het profiel van het bestuur en afzonderlijke bestuursfuncties evalueren en - waar nodig - aanpassen aan de toekomst.	E	V	U/A	E
Beleidsdoelen financiële randvoorwaarden:				
Welzijn Rivierstroom wil een ondubbelzinnige (met verifieerbare rekeneenheden) en werkbare formule realiseren om tot een reële integrale uur-prijs te komen.	V/U	U	E	U
Welzijn Rivierstroom wil nader onderzoeken en - zo mogelijk - een financiële voorziening realiseren om een duurzame bedrijfsorganisatie te garanderen.	V/U	U	E	U

2017 2018 2019 2020

C = continu
 V = voorbereiden
 U = uitvoeren
 E = evalueren en bijstellen
 A = verankeren en bewaken

Beleidsdoel materiële randvoorwaarden:

Welzijn Rivierstroom wil verder laten voorzien in adequate materiële voorwaarden om het werken op decentraal niveau mogelijk te maken. Dit geldt vooral voor huisvesting.

V U E U

Beleidsdoelen externe en interne communicatie:

Welzijn Rivierstroom wil de externe communicatie van de organisatie verder ontwikkelen met een nieuw communicatieplan, dat voorziet in een krachtig bereik van al haar potentiële klanten.

V/U U E/A A

Welzijn Rivierstroom wil - samen met de verdere ontwikkeling van gebiedsgerichte teams - de interne communicatie stroomlijnen, met als voornaamste doel om een vruchtbare uitwisseling van kennis te blijven realiseren.

V/U U E/A A

Beleidsdoel relatie met opdrachtgevers:

Welzijn Rivierstroom wil blijven investeren in constructieve inhoudelijke samenwerkingsrelaties met gemeenten, waarmee contractafspraken bestaan of kunnen worden gerealiseerd.

C C C C

Welzijn Rivierstroom wil met gemeenten, waarmee contractafspraken bestaan, afspraken maken over een duurzame financiële grondslag voor de organisatie.

V/U U E/A A